

Koncepce prorodinné politiky MČ Praha 18 na období 2023 - 2027

Radka Herot Nedomlelová

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 18 Bechyňská 639, 199 00 Praha 18

Obsah

1 Úvod.....	3
2 Obyvatelstvo a prognózy vývoje.....	4
2.1 Bydlení a věková struktura obyvatel.....	4
2.2 Děti a školství.....	5
2.3 Senioři.....	8
3 Priority koncepce.....	9
4 Cíle rodinné politiky.....	9
5 Oblasti podpory rodiny.....	13
5.1 Zařízení a služby pro rodiny.....	13
5.2 Přímá podpora rodin.....	15
5.3 Bezpečné a zdravé prostředí.....	15
5.4 Prorodinná osvěta.....	16
5.5 Mezigenerační spolupráce a soužití.....	17
5.6 Ostatní.....	17
6 Zhodnocení.....	18
7 Závěr.....	19

1 Úvod

Tato koncepce má sloužit jako kompas priorit a nejdůležitějších oblastí pro Městskou část Praha 18 (dále MČ P18) v rámci prorodinné politiky a jedná se o souhrn aktivit a opatření realizovaných za účelem podpory rodiny a prevence problematických situací.

Rodina je prostorem, ve kterém dochází k formování osobnosti člověka a její role není nikdy plně nahraditelná žádným jiným subjektem. Na prosperitě rodiny závisí rozvoj společnosti, kulturní, sociální i ekonomický. Oslabování funkčnosti a role rodiny je ovlivněno různými tlaky (tlak na disponibilní a flexibilní pracovní sílu, tlak na konzumní orientaci). Dochází ke znepokojivému vývoji v soudržnosti členů rodiny, postavení žen a dětí, změně hodnotových orientací. Bez fungující rodiny je ohrožena existence společnosti, navíc dochází k nárůstu dodatečných nákladů v rovině ekonomické, sociální i emocionální. Je velmi důležité si uvědomit, že rodina má v různých životních fázích svých členů různé potřeby, počínaje přípravou na založení rodiny přes období budování rodinného zázemí, výchovu dětí až po péči o členy rodiny ve stáří.

Prorodinná politika naší MČ P18 je proto soustředěna na podporu rodin ve výkonu jejich přirozených funkcí, nikoli na přebírání těchto rolí a zasahování do vnitřního života rodin.

MČ P18 dlouhodobě věnuje pozornost důležitým oblastem, které ovlivňují a rozvíjí pozitivní prorodinné prostředí na svém území.

Cílem rodinné politiky MČ P18 je nastavení vhodných opatření k posilování autonomie rodin a podpoře rodinných vztahů na všech úrovních, mezi všemi generacemi.

MČ P18 patří mezi menší pražské periferní městské části s necelými 25tis. obyvateli. Součástí Letňan je starší zástavba bytových a rodinných domů, ale také stále se rozrůstající moderní sídliště zrekonstruovaných i nových panelových domů. Nově se také rozrůstá zástavba řadových domů a připravuje se revitalizace velkých průmyslových areálů Letov, Avia a Výzkumný a zkušební letecký ústav. Nachází se zde velké Obchodní centrum Letňany, jehož součástí je hypermarket Tesco, a několik menších nákupních středisek. V naší městské části najdeme Pražský výstavní areál (PVA), wellness areál s bazénem (Lagoon Letňany), hokejovou (BB arena), tenisovou halu a lesopark. Do naší městské části jezdí mnoho lidí z okolních čtvrtí nakupovat, za zábavou či sportem. V dnešní době jsou Letňany moderní pražskou městskou částí, kde končí jedna z linek metra, trasy C. Od října 2022 městskou část Praha 18 obsluhuje mimo jiné trolejbusová linka 58, která dále pokračuje do sousední MČ Praha – Čakovice.

REJSTRÍK ZKRATEK

ČR - Česká republika

ČSÚ - Český statistický úřad

DPS - Dům s pečovatelskou službou

ESIF - Evropské strukturální a investiční fondy

MA21 - Místní Agenda 21

MAP - Místní akční plán

MČ - Městská část

MŠ - Mateřská škola

OMJ - odlišný mateřský jazyk

OP JAK - Operační program: Jan Amos Komenský

OP PPR - Operační program: Praha - Pól růstu

PČR - Policie České republiky

SDH - Sbor dobrovolných hasičů

ÚMČ - Úřad městské části

ZŠ - Základní škola

2 Obyvatelstvo a prognózy vývoje

2.1 Bydlení a věková struktura obyvatel

K 1. 1. 2023 měla Městská část Praha 18 (Letňany) 24 662 obyvatel. Tento údaj zahrnuje jak osoby hlášené k trvalému pobytu (17 212 osob), tak cizince s povolením k dlouhodobému pobytu (7 450). Podle údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ) žilo k 31. 12. 2013 na území MČ P18 celkem 17 725 obyvatel včetně cizinců, v roce 2017 pak 19 175. Ze zmíněných čísel je zřejmé, že počet obyvatele v MČ P18 roste vysokým tempem a to i přesto, že část zde žijících má hlášené trvalé bydliště jinde a naopak část obyvatel s hlášeným trvalým bydlištěm v MČ P18 ve skutečnosti bydlí jinde.

Podle Demografické studie, která byla zpracována pro MČ Praha 18, MČ Praha – Čakovice a MČ Praha 19 v září 2021, celkový počet obyvatel v tomto spádovém území mezi lety 2006 a 2020 vzrostl o 14 261 osob, což představuje nárůst o 52%. Největší vliv na přírůstek obyvatel měla intenzivní bytová výstavba a zvyšující se porodnost ve všech zmíněných MČ.

Počet mužů a žen je mezi obyvateli MČ P18 vyrovnaný (muži tvoří 49 % obyvatel městské části). Ženy tvoří obvykle v populaci většinu, především kvůli delší naději dožití.

V posledních několika letech dochází k nárůstu počtu narozených dětí, kdy je v MČ P18 zaznamenána vyšší porodnost oproti jiným městským částem hl. m. Prahy. Tento nárůst je způsoben nadprůměrným počtem žen ve věku 25 – 40 let žijících v MČ P18. Úhrnná plodnost udává průměrný počet potomků narozených jedné ženě. Na 1 matku žijící na území MČ P18 připadá v průměru 1,72 narozených dětí, což je srovnatelná hodnota s celorepublikovým průměrem a vyšší než úhrnná plodnost hl. m. Prahy. Do budoucna demografická studie předpokládá nárůst plodnosti v naší městské části 1,80 dětí na matku, a to zejména díky nově vznikající zástavbě.

Při sčítání obyvatel v roce 2021 MČ P18 měla 21.702 obyvatel, kteří bydleli v 503 rodinných domech a v 9.752 bytech bytové zástavby (zdroj: ČSÚ). V roce 2023 by v MČ P18 mělo být dokončeno 162 nových bytů v bytových domech a 30 rodinných domů (lokalita ul. Pavla Beneše), v období 2025/26 pak 394 nových bytů v bytových domech. Intenzivní bytová výstavba by měla pokračovat i v následujících letech, závisí však na schválení změn územního plánu.

Pokud se uskuteční dosud známé a plánované projekty výstavby (Avie brownfield – Avia city, Central group, Letiště Letňany, Letňany západ, Moravská, Vládní čtvrť), pak v roce 2044 by mohl celkový počet obyvatel MČ Praha 18 atakovat hranici 77 tisíc obyvatel.

MČ P18 měla v roce 2017 ve své správě od hl. městem Praha svěřeno 325 bytových jednotek, v minulém roce 2022 jich bylo 315 a letošní rok (2023) je to pak 314. Tyto byty pronajímá zejména ze sociálních důvodů a pak na základě individuálního posouzení, ve veřejném zájmu. Sociální byty pro tuto kategorii jsou byty MČ P18 bez dluhu po předcházejícím nájemci, určené pro žadatele, kteří si nejsou schopni finančně zajistit vlastní bydlení a splňují podmínky pro přidělení sociálního bydlení. Podmínky přidělování stanovuje MČ P18. Dále se pak byty pronajímají na podkladě individuálního posouzení, např. ve veřejném zájmu (např. pro policisty, učitele nebo pracovníky ÚMČ Praha 18), z důvodů hodných zvláštního zřetele či přiděluje byty z kvóty hl. m. Prahy.

2.2 Děti a školství

MČ P18 je zřizovatelem jedné samostatné mateřské školy MŠ Malkovského (se šesti detašovanými pracovišti) a dvou mateřských škol při základních školách: ZŠ a MŠ Tupolevova a ZŠ a MŠ generála F. Fajtla DFC. Ve školním roce 2022/23 činí celková kapacita těchto

mateřských škol 884 míst. V MČ P18 je i jedna soukromá mateřská škola (Montessori Domeček).

V MČ P18 působí tři základní školy zřizované městskou částí: ZŠ Tupolevova, ZŠ generála F. Fajtla DFC a ZŠ Fryčovická. Ve školním roce 2022/13 je celková kapacita všech základních škol v MČ P 18, 2 227 míst.

Mezi léty 2018 – 2022 došlo v oblasti školství k velkému posunu a to nejen v oblasti kapacit a vybavení škol. MČ P18 se v oblasti školství zapojila do celé řady projektů. Jejich realizace je však otázkou mnohaleté práce. Za posledních 5 let je toho jasným důkazem nový pavilon ZŠ Tupolevova, vybudování nových tříd na ZŠ generála F. Fajtla a ZŠ Fryčovická. Projekty nových mateřských škol MŠ Místecká, která se realizovala ve dvou etapách, a to v letech 2020 a 2021. V roce 2022 byly dokončeny projekty MŠ Škarvadova a nový pavilon MŠ Havířovská. Cíl všech těchto projektů byl jeden, a to dosáhnout 100 % úspěšnosti přijatých v oblasti předškolního vzdělávání, tedy podílu přijatých dětí z počtu přihlášených splňujících kritéria. Nyní, po mnoha letech, můžeme říci, že cíl, který si MČ P18 dala, se podařil naplnit. Za uplynulých deset let se podařilo kapacity mateřských škol navýšit o více jak 350 míst. V oblasti základního školství pak o 524 míst. K největšímu rozvoji došlo v oblasti školství v uplynulých 5 letech, a to jak v oblasti předškolního, tak v oblasti základního vzdělávání. Rok 2017 přinesl ZŠ Fryčovická rekonstrukci prostor a získal dvou kmenových učeben, rok 2018 byl významný výstavbou nového pavilonu ZŠ Tupolevova, v roce 2019 došlo k dalším rekonstrukcím vedoucím ke vzniku nových tříd na ZŠ Fryčovická. Rok 2020 byl významným milníkem pro ZŠ generála F. Fajtla, kde došlo k přebudování tříd mateřské školy na třídy základní školy. Rokem 2021 pak pokračuje rekonstrukce prostor ZŠ Fryčovická a díky ní dochází k opětovnému navýšení kapacit. V roce 2022 byla rekonstrukce zbývajících prostor této školy dokončena a díky rekonstrukci sociálních zařízení mohlo dojít k dalšímu navýšení kapacity školy. Děti a žáků každoročně přibývá a z predikcí je zřejmé, že v blízké budoucnosti ani tato kapacita nebude dostačující a proto musí MČ P18 i nadále intenzivně hledat možnosti navyšování kapacit svých školských zařízení. Za posledních deset let se počet žáků ve školách, kdy do letňanských škol chodilo 1137 dětí, více jak zdvojnásobil. Ruku v ruce tak musí docházet nejen k navýšení celkové kapacity školy, ale také počtu tříd, sociálních zařízení a dalších podpůrných prostor.

Kvalita škol však nespočívá pouze ve zvyšování kapacit, je závislá především na kvalitních ředitelích a týmu pedagogických pracovníků, kteří vzdělávání na MČ P18 zajišťují. MČ P18 se dlouhodobě snaží pedagogy podporovat a to formou zapojování se do projektů, které jsou

zaměřeny na vzdělávání. MČ P18 měla v letech 2019 – 2022 na podporu vzdělávání zpracovaný projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání II (MAP II) na území MČ P18 a MČ Praha - Čakovice, jehož cílem bylo zvýšení kvality vzdělávání prostřednictvím vytvoření aktivního a stabilního partnerství pro spolupráci subjektů působících ve vzdělávání na místní úrovni a daném území, pedagogický a manažerský rozvoj škol prostřednictvím budování znalostních kapacit a zaměření se na posílení kvalitního a inkluzivního vzdělávání. Díky projektu docházelo a díky nastupujícímu projektu MAP III (Místní akční plán III) i nadále bude docházet k navázání užší spolupráce napříč organizacemi podílejícími se na rozvoji vzdělávání. Byla vytvořena analýza a zhodnocení současného stavu mateřského a základního školství na místní úrovni a byly identifikovány potřeby a společné priority rozvoje vzdělávání na území. Na základě podnětů spolupracujících organizací i jednotlivých aktérů MAP se projekt zaměřuje zejména na podporu zvyšování kapacity škol, vzdělávání pedagogických pracovníků, podporu mimoškolního a neformálního vzdělávání a také na pomoc dětem a žákům s odlišným mateřským jazykem. K naplnění těchto cílů je vytvořen Strategický rámec MAP. Vytvoření tohoto dokumentu umožňuje mateřským a základním školám žádat o finanční podporu v rámci ESIF (Evropské strukturální a investiční fondy), a to konkrétně z OP PPR (Operační Program: Praha – Pól růstu), od roku 2023 OP JAK (Operační program: Jan Amos Komenský) . Cílem je pomáhat školám zapojovat se do výzev, díky nimž mohou vznikat odborné a environmentální učebny, na které by jinak chyběly finanční prostředky. Pod záštitou MAP III a následujících projektů MAP si klade MČ P18 za cíl i nadále pořádat vzdělávací workshopy pro učitele a pro ředitele základních a mateřských škol, které povedou ke zvyšování pedagogických a manažerských dovedností.

K naplnění vize MČ P18 o navázání mezinárodní spolupráce napomohl další z projektů, do kterého se MČ P18 úspěšně zapojila a jako jediná obec v ČR uspěla. Na realizaci projektu Erasmus+ obdržela přes 32 tisíc Eur, které sloužily na výjezdy pro 15 pedagogů na zahraniční stáže. Důvodem pro zapojování se do projektů je především fakt, že se MČ P18 dlouhodobě zasazuje o podporu škol v oblasti kompetencí pedagogů a také přesvědčení, že nabyté jazykové a metodické schopnosti a právě samotná mezinárodní zkušenost výrazně přispějí nejen k prohloubení kompetencí pedagogů, ale také k jejich osobnímu rozvoji. Výjezdy byly zaměřeny na jazykové kompetence učitelů, nové metody ve vzdělávání a využití moderních technologií. Tímto krokem se daří školy aktivizovat a přesvědčit o výhodách mezinárodního prvku spolupráce, který je jedním z dlouhodobých cílů akčního plánování ve školství.

Pro posílení inkluzivního vzdělávání a snazší začleňování žáků s OMJ (Odlišným Mateřským Jazykem) do výuky se MČ P18 přihlásila do výzvy č. 51 z OP PPR, kde s projektem Školská rozhledna Letňany uspěla a získala finanční prostředky na realizaci příručky pro rodiče a žáky s OMJ přicházejících do našich škol, jejíž součástí bude i metodická příručka pro pedagogy, jak s takovým žákem zacházet. Příručka vyjde v průběhu roku 2023 ve čtyřech jazykových mutacích.

V následujících letech se bude MČ P18 nadále zasazovat o rozvoj škol i pedagogického potenciálu. Neboť kvalita základního vzdělávání je základním pilířem pro formování budoucích generací. Oblast školství je na MČ P18 jednou z nejvíce diskutovaných oblastí při sestavování rozpočtu, neboť si uvědomuje jak důležitá vzdělávací politika na naší městské části je, že k zajištění řádného fungování oblasti školství je potřeba vynakládat nemalé finanční prostředky a každoročně hledat nové způsoby, které povedou ke zlepšování materiálních a provozních podmínek práce škol a školských zařízení.

Školství v MČ P18 – klíčové ukazatele:

- roky 2018 – 2022 výrazné navýšení kapacity mateřských škol
- roky 2018 – 2022 výrazné navýšení kapacit v základních školách
- rok 2020 přijat rekordní počet nových dětí do MŠ (úspěšnost dosáhla 83 %)
- rok 2022 již 100% úspěšnost přijatých do MŠ
- rok 2022 dokončení výstavby nové budovy tělocvičny základní školy

2.3 Seniori

Podle Demografické studie z roku 2021, počet seniorů v MČ P18 poroste. K 1. 1. 2023 žilo v MČ P18 3604 osob starších 65 let. Z nich bylo 1292 osob ve věku 65 do 70 let, 1705 osob ve věku 71 do 80 let, 532 osob ve věku 81 do 90 let a 75 osob ve věku 91 a více. Z cca 3 143 osob ve věku 65+ let v roce 2020, bude v roce 2040 v Praze 18 bydlit téměř 3 924 a to za předpokladu, že se neuskuteční žádná nová výstavba. V případě realizace již nyní plánovaných projektů (Avie brownfield – Avia city, Central group, Letiště Letňany, Letňany západ, Moravská, Vládní čtvrť) by pak mohl počet seniorů v roce 2040 v MČ P18 dosahovat téměř 8 000 osob.

Výrazný nárůst lze očekávat ve věkové skupině 80 let a výše. Okolo roku 2035 bude počet těchto starších seniorů ve stávající zástavbě ve srovnání se současným stavem zhruba dvojnásobný. Vysoký nárůst počtu seniorů bude mít významný vliv na zvyšující se požadavky

v oblasti zdravotnictví, sociálních služeb a bezbariérovosti. Výrazně vzroste poptávka po terénních i pobytových sociálních službách, poptávka po zdravotních službách a budou se zvyšovat požadavky kladené na dostupnost veřejných míst a bezbariérovost.

3 Priority koncepce

Městská část Praha 18 klade důraz na vytváření bezpečného prostředí pro děti a mládež, na sladění rodinného a pracovního života, vedoucí k udržení pracovního místa. Jedná se zejména o podporu služeb typu mateřských center a rozšiřování předškolních zařízení. Mezi další aktivity vytvářené nebo podporované městskou částí, patří nabídka trávení společného volného času dětí a rodičů a nabídka volnočasových aktivit pouze pro děti.

Prioritou MČ P18 je dlouhodobě podporovat zejména fungující služby zaměřené na rodinu a děti formou dotací a tím zajistit funkční služby pro letňanské občany. MČ P18 průběžně zjišťuje všechny relevantní požadavky občanů a jejich potřeby prostřednictvím vzájemné komunikace např. pomocí veřejných fór, anket, depistáží, apod. MČ P18 vytipovává vhodné organizace k další spolupráci a rozvíjí spolupráci se stávajícími organizacemi.

Priorita 1: Udržení a rozvoj stávajícího stavu služeb se současným důrazem na optimalizaci nabídky služeb pro rodiny na území MČ Praha 18 v souladu s trendy demografického a socioekonomického vývoje

Priorita 2: Podpora rodiny, dětí a mládeže

Priorita 3: Podpora zkvalitňování rodinných vztahů a posilování rodičovských kompetencí

4 Cíle rodinné politiky

Prorodinná politika Městské části Praha 18 bude i nadále zajišťována principem komunitního plánování a komisemi, které jsou zřízeny radou městské části – Komise správy bytového a nebytového majetku, Komise Zdravého města a místní Agendy 21, Komise pro převod nemovitého majetku Stará Náves a Komise pro aviácké sídliště. Komise zřízené starostou – Komise pro projednávání přestupků. Dále pak výbory zastupitelstva MČ P18 – Výborem pro kulturu, volný čas, zdravotnictví a sociální záležitosti a Výborem pro školství a vzdělávání.

Důležitým nástrojem podpory prorodinných aktivit je monitoring situací rodin v Letňanech, který je realizován celou sítí spolupracujících subjektů – např. škol, lékařů, policie, neziskových organizací, ale i samotných obyvatel a jejich podnětů.

Rodinná politika Městské části Praha 18 si klade tyto cíle:

Cíl 1. Podpora služeb pro rodiny

Cíl 2. Vytvářet vhodné životní podmínky pro fungování rodin, veřejný prostor přátelský rodině

Cíl 3. Finanční podpora

Cíl 4. Osvětová a informační činnost

Cíl 5. Vytvářet vhodné podmínky pro skloubení nároků trhu práce s nároky péče o děti a nesoběstačné členy rodiny

Cíl 1. Podpora služeb pro rodiny

Zajistit podporu služeb napomáhajících plnění funkcí rodiny a přispívajících k plnění rodičovských rolí. Nabídnout rodinám síť služeb, které pomohou uchovávat rodinné hodnoty, soudržnost, autonomii a vhodně doplňují rodičovskou péči.

Opatření 1.1 Služby péče o děti

- dostatečná kapacita v mateřských školách
- rozšíření kapacity základních škol
- podpora mateřských a rodinných center
- podpora ostatních subjektů poskytujících služby pro rodiny
- podpora terénních sociálních služeb

Opatření 1.2 Podpora služeb podporujících rodinné vztahy a partnerské a rodičovské kompetence

- podpora organizací a aktivit v této oblasti
- podpora vzdělávacích a výchovných programů
- podpora poradenství
- podpora pěstounských rodin
- podpora a pomoc při řešení rodinných problémů

Opatření 1.3 Podpora volnočasových aktivit

- pořádání volnočasových aktivit a akcí s prorodinnou tematikou (kulturní a společenské akce pořádané MČ Praha 18 – cca 20 akcí ročně)
- podpora organizací zabývajících se volnočasovými aktivitami dětí a rodin (centra volného času, mateřská centra, místní neziskové organizace, apod.)
- zachování a podpora rozšíření nabídky volnočasových aktivit

Opatření 1.4 Podpora mezigeneračního soužití

- podpora aktivit pro seniory (podpora Klubu seniorů a Nízkoprahového klubu seniorů Prahy 18 - Klubu aktivního stáří)
- podpora aktivního způsobu života seniorů (vzdělávací semináře, apod.)
- podpora terénních sociálních služeb
- podpora projektů vícegeneračního soužití (kulturní a společenské akce pořádané MČ Praha 18 pro širokou veřejnost, zejména rodiny s dětmi a seniory)

Opatření 1.5 Podpora zdravého životního stylu

- podpora zdravotně preventivních akcí (Den Zdraví, Běh naděje, apod.)
- podpora výchovy k občanské odpovědnosti (veřejné fórum Priority Letňan)
- prevence sociálně patologických jevů (Veletrh volnočasových aktivit, Letňanský sportovní festival)
- podpora zdravotních služeb (aktivní jednání v podpoře rozšíření lékařské péče – pediatři, apod.)

Cíl 2. Vytvářet vhodné životní podmínky pro fungování rodin, veřejný prostor přátelský rodině

Vytvářet veřejný prostor, který umožňuje udržování dobrého prorodinného klimatu.

Opatření 2.1 Bezpečnost a prevence kriminality

- větší bezpečnost v dopravě a eliminaci úrazů - budování a udržování přechodů, chodníků, cyklostezek
- spolupráce s městskou policií - pravidelné pochůzky, kamerový systém, hlídky na přechodech pro chodce u škol, primární prevence ve školských zařízeních
- zajištění prevence kriminality a protidrogové prevence na školách
- finanční podpora primární prevence na základních školách

- podpora SDH Letňany (Sbor dobrovolných hasičů Letňany) a jejich preventivních akcí

Opatření 2.2 Dětská hřiště a sportoviště

- zajištění dostatečné sítě dětských hřišť a sportovišť pro trávení volného času, dle potřeby budování nových hřišť
- udržování stávajících dětských hřišť a sportovišť
-

Opatření 2.3 Bezbariérovost

- bezbariérové úpravy chodníků a komunikací, bezbariérový přístup do veřejných budov

Opatření 2.4 Úřad přátelský rodině

- vytvoření prostředí přátelského k rodině - místa pro přebalování a krmení dětí, hrací koutky pro děti
- umožnění rodičům s malými dětmi rychlé a flexibilní vyřízení žádostí na úřadě
- komunitní plánování

Cíl 3. Finanční podpora

Systematicky podpořit rodiny finančním zvýhodněním a dalšími zvýhodněními, které přispějí ke zlepšení jejich situace a podpoří prorodinné vztahy a vazby.

Opatření 3.1 Finanční podpora prorodinných aktivit

- akce pořádané Městskou částí Praha 18 (kulturní, společenské a vzdělávací akce, akce místní Agendy 21)
- podpora organizací, které pořádají akce pro rodiny (např. pomocí dotačních programů MČ Praha 18)

Opatření 3.2 Přímá podpora

- Humanitární fond

Cíl 4. Osvětová a informační činnost

Podporovat informovanost veřejnosti o všech aktivitách městské části na podporu rodiny a spolupráce různých subjektů za účelem vytváření prorodinného klimatu.

Opatření 4.1 Opatření na podporu mediální propagace a osvěty

- průběžná aktualizace webových stránek MČ P18 a Facebooku MČ Praha 18

- informovanost prostřednictvím periodika Letňanské listy, vývěsek, letáků, plakátů, brožury Přehled sociálních služeb a volnočasových aktivit pro občany MČ Praha 18

Cíl 5. Vytvářet vhodné podmínky pro skloubení nároků trhu práce s nároky péče o děti a nesoběstačné členy rodiny

Cílem podpory je umožnit rodičům a pečujícím osobám sladění pracovního a rodinného života, aniž by museli rezignovat na své rodičovství, péči o blízké nebo na svou profesní realizaci.

Opatření 5.1 Opatření v oblasti podpory zaměstnavatelů

- spolupráce s neziskovými organizacemi, které se touto problematikou zabývají
- podpora zajištění informovanosti rodičů, pečujících i zaměstnavatelů v otázce slučitelnosti zaměstnání a rodiny
- Úřad městské části Praha 18 jako příklad zaměstnavatele vstřícného k rodinám

5 Oblasti podpory rodiny

Komplexní a fungující politika podpory rodiny musí být vnímána jako významná investice do budoucího rozvoje společnosti s dlouhodobým efektem.

Městská část Praha 18 chce podporovat rodiny v následujících oblastech:

5.1 Zařízení a služby pro rodiny

Z hlediska rodinné politiky v oblasti služeb pro rodiny je klíčovým cílem zajištění nabídky účinné podpory a pomoci. Dílčími cíli poskytování služeb pro rodiny jsou předcházení sociálnímu vyloučení rodin, umožnění členům rodin setrvat nebo se navrátit do jejich přirozeného rodinného prostředí, podpora psychické stability rodinných příslušníků jako prevence rozpadů rodin, řešení problémů v partnerském a rodinném soužití ve snaze obnovit soběstačnost a funkčnost rodiny, podporování ohrožené rodiny, pomoc rodičům s výchovou a péčí o děti a usnadnění péče o seniory v rodině. Rozvoj zařízení a služeb pro rodiny neznamená nahrazení rodičovské a rodinné péče, ale pouze její doplnění v nutném rozsahu pro usnadnění dalších funkcí rodiny.

MČ P18 je v oblasti podpory rodiny zřizovatelem zařízení a v rámci dotačních řízení podporuje organizace zaměřující se nejen na děti, ale také na seniory či celé rodiny např. MŠ, ZŠ, klub seniorů, DPS a další zařízení včetně sportovních areálů.

V městské části existují zařízení, která nejsou zřízena obcí a která poskytují služby pro rodinu, prorodinné a volnočasové aktivity. Jedná se o velmi rozmanité služby včetně dětského klubu a aktivit pro handicapované občany poskytované převážně neziskovými organizacemi, např. dětský klub Letnice, soukromé mateřské centrum Honzík, Klub Slunečnice, Kazimírka, soubor Kytice, Klub seniorů, Nízkoprahový klub seniorů - Klub aktivního stáří, Myslivecký spolek, pěvecký sbor ...A je to, plavecký klub Delfínek, Studio Motýlek a mnoho dalších klubů a spolků.

MČ P18 bude i nadále podporovat služby pro děti a rodiny s dětmi v Letňanech. Na základě analýzy požadavků a potřeb, které se uskutečnily během komunitního plánování, vznikl v roce 2011 Dětský klub Letnice. Ten nabízí bezpečný prostor dětem školního věku k setkávání se s vrstevníky, možnost smysluplného a aktivního trávení volného času, specifické služby, odbornou pomoc, poradenství a dětské zájmové kroužky. V současné době působí v Letňanech dvě mateřská centra. Mateřské centrum je místem, kde se mohou společně setkávat rodiče kojenců, batolat i dětí předškolního věku, děti si zde mohou hrát, účastnit se kroužků, cvičení, rodiče si zde vyměňují zkušenosti a vzdělávají se.

V rámci městské části se budují a revitalizují dětská hřiště, lesopark, odpočinkové a sportovní zóny sloužící celým rodinám.

Obyvatelé MČ P18 mohou díky dobré dopravní dostupnosti využívat zdravotní služby v celém hlavním městě. Vedle lékařů sídlících přímo na území MČ P18 je možné využívat nedalekou Polikliniku Prosek a Polikliniku Vysočany. Nejbližší pohotovost pro děti se nachází ve Fakultní nemocnici na Bulovce (ve všední dny od 16:00 do 6:00 hod., o sobotách, nedělích a svátcích nepřetržitě) a pro dospělé tamtéž (ve všední dny od 19:00 do 6:00, o sobotách, nedělích a svátcích nepřetržitě). Obyvatelé MČ P18 mohou využít také jiná pohotovostní zařízení na území hlavního města Prahy.

Přepočítáme-li vybavenost obce lékaři dle průměru v ČR, zjistíme, že je situace v MČ P18 spíše průměrná. Výjimkou jsou praktičtí lékaři pro děti, kterých by na stávající počet obyvatel měl být téměř dvojnásobek a i počet dětských zubních lékařů by měl výrazně vyšší. V obojím MČ P18 aktivně jedná ve prospěch rozšíření lékařské péče. V oblasti zdravotnictví podporuje MČ P18 ordinace lékařů zvýhodněným nájemným.

5.2 Přímá podpora rodin

Obsahem této oblasti podpory rodiny jsou opatření, která směřují přímo k rodinám, nikoli k prarodinným organizacím a projektům. Přímá podpora rodin přispívá k vytváření prarodinné atmosféry ve společnosti a tím přímo ovlivňuje motivaci jednotlivců k naplňování svých osobních rodinných plánů.

MČ P18 zřídila za účelem poskytování výpomoci svým občanům při řešení tíživých nebo neočekávaných sociálních situací v mimořádných závažných případech, humanitární fond. Prostředky jsou určeny zejména nezletilým dětem, rodinám, osobám se zdravotním postižením, seniorům, obětem domácího násilí, trestných činů apod.

V naší MČ P18 se přímá podpora týká oblasti např. rozšíření úředních hodin úřadu, vítání nově narozených letňanských občánků, na akce pořádané v Pražském veletržním areálu v Letňanech apod.

Při vyřizování úředních záležitostí na Úřadě MČ P18 jsou samozřejmostí bezbariérové vstupy, občané s dětmi mohou využít i dětských hracích koutků či přebalovacích pultů.

Úřad MČ P18 vychází vstříc i svým zaměstnancům s dětmi, a to možností práce na dohodu o pracovní činnosti, snížení pracovního úvazku, pružnou pracovní dobu, nabízí zaměstnancům na rodičovské dovolené absolvovat školení v rámci legislativních změn, aby nebyla ztracena spojitost v pracovním zařazení.

5.3 Bezpečné a zdravé prostředí

Pro posílení prarodinného společenského prostředí v MČ P18 je nutné zajišťovat bezpečné prostředí pro rodiny. Tato oblast podpory rodiny se dělí na specifické podoblasti, kterými jsou zejména protidrogová prevence, prevence kriminality, propagace zdravého životního stylu, spolupráce s Městskou policií, PČR a dalšími složkami integrovaného záchranného systému. Také sem patří odstraňování bariér nejen stavebních, ale i technicko-organizačních, je to především bezbariérová doprava, bezbariérové přístupy na úřady, ale také bezpečné a bezbariérové přechody pro chodce a další infrastruktura, zahrnující bezpečné trávení společného volného času rodin.

5.4 Prorodinná osvěta

Cílem této oblasti podpory rodiny je realizace takových opatření, která umožní rodičům sladění profesního a rodinného života, aniž by bylo ohroženo plnění jejich rodičovských funkcí. Velmi důležitá je podpora rozvoje pracovních příležitostí na zkrácený pracovní úvazek nebo umožnění pružné pracovní doby v organizacích, jejichž zřizovatelem je městská část.

Informace o prorodinných aktivitách, akcích a opatřeních jsou předávány občanům v různých formách, zájemci je mohou najít v periodiku Letňanské listy, na vývěskách, webových stránkách městské části, prostřednictvím letáků, plakátů či v brožůře „Přehled sociálních služeb a volnočasových aktivit pro občany MČ Praha 18“, která je pravidelně aktualizována.

Neméně důležitá je prevence, výchova ve školách, kurzy přípravy na manželství a rodičovství a vzdělávání rodičů na mateřské dovolené tak, aby nedocházelo k jejich sociálnímu a profesnímu vyloučení. Jedná se o programy, které podporují znovunabytí zdravého sebevědomí rodičů v období, kdy se rodič věnuje převážně výchově dětí a péči o rodinu a které podporují zachování profesních znalostí a dovedností.

V rámci prevence pořádá Odbor sociální péče a zdravotnictví preventivní přednášky na základních školách, přednášky a akce v rámci protidrogové prevence, akce v rámci Projektu Zdravé město a MA21 - Dny zdraví, Semináře základů první pomoci, Den Země, Běh naděje, Den Země, Semináře o udržitelném rozvoji, Veletrh volnočasových aktivit pro děti a mládež a spolupracuje se základními školami v rámci prevence kriminality.

V neposlední řadě je nutné klást důraz na podporu prevence domácího násilí. V této oblasti městská část pořádá besedy, informuje prostřednictvím letáků, poskytuje podporu a služby ze strany vyškolené sociální pracovnice. Podpora prevence probíhá prostřednictvím neziskových organizací a ve spolupráci s městskou policií.

V rámci prevence dysfunkčních rodinných vztahů bude stejně tak jako v předchozích letech i nadále probíhat spolupráce Úřadu MČ P18 – Odboru sociální péče a zdravotnictví s partnery a poskytovateli služeb. Mezi tyto partnery řadí pediatry, mateřské, základní i střední školy, služby typu mateřských center, chráněné bydlení, chráněné dílny, ústavy sociální péče různého typu. V rámci prevence dysfunkčních rodinných vztahů pracovníci odboru provádí sociální šetření v rodinách a depistáže.

Základní sociální poradenství poskytují všichni pracovníci odboru sociální péče a zdravotnictví. V případě, že se rodina nachází v závažnější sociální situaci, jsou předány kontakty na partnery, kteří odborně řeší problematiku klientů, kteří se ocitnou v krizi.

5.5 Mezigenerační spolupráce a soužití

Pro posílení prarodinných vztahů napříč všemi generacemi je nezbytná podpora mezigenerační spolupráce a soužití. Příkladem takovéto spolupráce může být aktivita členek Nízkoprahového klubu seniorů - Klubu aktivního stáří v Letňanech, které pravidelně dochází číst dětem z MŠ Malkovského pohádky před odpoledním odpočinkem. Děti z mateřských škol pak dochází do obou letňanských klubů pro seniory a k různým příležitostem jim představují, co se v mateřské škole naučily. MČ P18 pořádá pravidelně v předvánočním čase Besídku pro seniory a osoby se zdravotním postižením, v jejímž programu nikdy nechybí dětská vystoupení a rozdávání přání a drobných dárků vytvořených dětmi.

5.6 Ostatní

V rámci koncepčních opatření je důležitá podpora prarodinných aktivit, které v obyvatelích zvyšují pocit sounáležitosti s místem, kde žijí. I nadále budou podporovány:

1. kulturní a společenské akce, které městská část Praha 18 nejen pořádá, ale také finančně dotuje, ať už se jedná o akce pro děti a mládež, pro seniory či celé rodiny
2. vzdělávací a kulturní instituce, např. knihovna Václava Šorela v Letňanech, Klub seniorů, Nízkoprahový klub seniorů Prahy 18 - Klubu aktivního stáří
3. setkávání s občany při plánování a před realizací různých projektů týkajících se kvality života v Letňanech
4. realizace veřejných diskusních fór, v jejichž průběhu mohou občané Letňan diskutovat se zastupiteli a úředníky městské části o problémech, které je trápí

Pocit spřízněnosti posiluje také setkávání představitelů městské části s rodinami. Vyhlášení dotačních titulů a tím vyjádřená podpora prarodinných projektů prostřednictvím Komise Zdravé město a místní Agendy 21 je velmi důležitou složkou koncepčního řešení prarodinné

politiky Městské části Praha 18. Díky dotační podpoře mohou letňanští občané využívat nabídky pestré palety různých organizací.

6 Zhodnocení

V rámci navyšování kapacit mateřských škol se v roce 2022 MČ P18 podařilo plně pokrýt poptávku a umístit 100% přihlášených dětí splňující kritéria přijetí do MŠ. Ve školním roce 2022/23 tak k do mateřských škol v MČ P18 chodí 884 dětí a do základních pak 2 227 dětí. Za posledních 10 let se počet žáků ve školách více jak zdvojnásobil. Děti a žáků každoročně přibývá a z demografické studie je zřejmé, že v blízké budoucnosti ani tato kapacita nebude dostačující. Proto musí MČ P18 i nadále intenzivně hledat možnosti navyšování kapacit svých zařízení. Ruku v ruce s navyšující celkovou kapacitou škol, ale musí docházet i k navyšování počtu tříd, sociálních zařízení a dalších podpůrných prostor.

Dlouholetá aktivita MČ P18 týkající se navýšení pediatriů doznala úspěchu a v lednu 2023 byla v naší MČ P18 otevřena nová ordinace dětské lékařky. Podpořena byla zvýhodněným nájemným - její ordinace se nachází v pavilonu v areálu MŠ Příborská, kdy objekt je v majetku MČ P18.

MČ P18 realizuje každoročně množství aktivit s prarodinnou tematikou, které se konají na veřejném prostranství či ve volné přírodě. Jedná se o akce: Masopust, Čarodějnice, Letňany nejen dětem, Letňanský sportovní festival, Vinobraní, Pivobraní, Drakiáda, Rozsvícení vánočního stromu, Mikulášská nadílka, Vánoční polévka. Akce jsou připravovány tak, aby podporovaly a nabízely možnost kvalitního trávení volného času pro rodiny s dětmi i bez nich. Akce mají za cíl usnadnit navazování kontaktů v komunitě a předcházet sociálnímu vyloučení. Ze vzdělávacích a osvětových akcí se pak jedná o Dny Zdraví, Den Země, Běh naděje a projekt Seniorská obálka.

MČ podporuje stávající provozovatele volnočasových aktivit pro děti a rodiny pravidelným pořádáním Veletrhu volnočasových aktivit a Letňanského sportovního festivalu a také dotacemi v oblasti kultury a sportu.

Vzhledem ke vzniku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině se MČ Praha 18 zapojila do pomoci uprchlíkům (zejména ženám a dětem). V březnu 2022 zajistila 98 osobám ubytování a

stravování na svém území a uspořádala sbírku v jejich prospěch. Projektem na jejich integraci, který se skládal z výuky českého jazyka, letních příměstských táborů a komentovaných prohlídek MČ P18 podpořila integraci uprchlíků do většinové společnosti. V rámci prevence kriminality, xenofobie a podobných nálad v komunitě MČ P18 pravidelně informovala svoje občany o péči o ukrajinské uprchlíky na všech dostupných kanálech komunikace. Výše zmíněné předpoklady se ukázaly jako správné a v naší městské části nebylo zaznamenáno, že by došlo k nárůstu kriminality ani xenofobních nálad v místní komunitě.

MČ P18 se daří získávat prostředky na své aktivity:

- navázání mezinárodní spolupráce - realizaci projektu Erasmus+ přes 32 tisíc Eur
- Program na integraci uprchlíků z Ukrajiny v MČ Praha 18 pro rok 2022 – přes 180.000,-
- II. místem v dotační soutěži na podporu prarodinných aktivit – Obec přátelská rodině 2021 ve výši 400.000,-
- I. místem v dotační soutěži na podporu prarodinných aktivit – Obec přátelská rodině 2022 ve výši 1.500.000,-

7 Závěr

Zpracovaná Koncepce prarodinné politiky MČ P18 přispívá ke zlepšování podmínek pro kvalitní život občanů MČ P18. V koncepci jsou, v souladu se Střednědobým plánem sociálních a souvisejících služeb na období 2020 až 2024, zpracovány relevantní požadavky občanů (každý občan má právo se starat o věci veřejné) dle místních podmínek a ekonomických možností městské části a vytipovány organizace k další spolupráci. Do Koncepce prarodinné politiky v MČ P18 na období 2023 – 2027 byly zahrnuty požadavky publikované na několika veřejných setkání občanů, z výstupů sociodemografické studie a veřejných anket. Mnoho služeb, které nejsou vázány na lokalitu, kde uživatelé bydlí, využívají občané Letňan v rámci celoměstského rozsahu. Takové služby, které prokazatelně využívají obyvatelé Letňan, jsou MČ P18 podporovány formou dotačních řízení.